

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ιούνιος 2015

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον Ιούνιο 2015 το οικονομικό κλίμα δεν παρουσίασε μεταβολή από το επίπεδο των 104,2 μονάδων που κατέγραψε ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) τον Μάιο. Η στασιμότητα του ΔΟΣ οφείλεται κυρίως σε μικρή υποχώρηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και σε ταυτόχρονη καλύτερευση του επιχειρηματικού κλίματος στο λιανικό εμπόριο, στις κατασκευές και στη μεταποίηση.

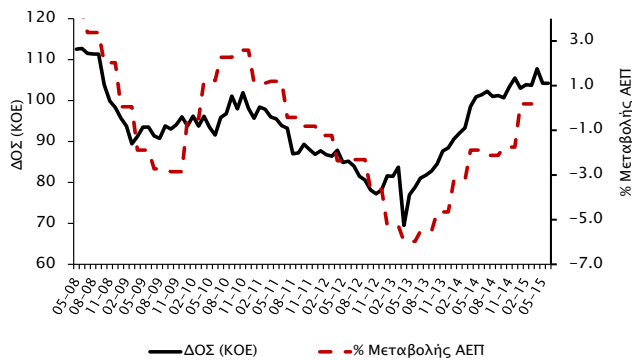
Η άνοδος του κλίματος στο λιανικό εμπόριο σχετίζεται με λιγότερο αρνητικές αξιολογήσεις για τις πωλήσεις το τελευταίο τρίμηνο και, σε μικρότερο βαθμό, με τις προσδοκίες για τον κύκλο εργασιών το επόμενο τρίμηνο. Το οικονομικό κλίμα στις κατασκευές σημείωσε βελτίωση λόγω λιγότερο απαισιόδοξων εκτιμήσεων για τις προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο το επόμενο τρίμηνο. Στη μεταποίηση η καλύτερευση του κλίματος οφείλεται στις λιγότερο αρνητικές αξιολογήσεις των τρεχουσών παραγγελιών και κυρίως σε προσδοκίες για αύξηση της παραγωγής το επόμενο τρίμηνο. Στις υπηρεσίες το επιχειρηματικό κλίμα δεν σημείωσε ουσιαστική μεταβολή συγκριτικά με τον Μάιο.

Η οριακή μείωση του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης ήταν αποτέλεσμα των αρνητικότερων εκτιμήσεων των καταναλωτών σχετικά με την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου γενικότερα κατά τους επόμενους 12 μήνες.

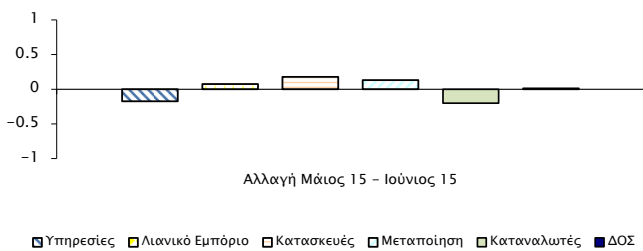
Τον Ιούνιο 2015 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο παρέμεινε στα επίπεδα του Μαΐου 2015.² Από τον Μάιο 2014 ο ΔΟΣ κινείται ελαφρώς πάνω από το μακροχρόνιο μέσο όρο του (δηλ. 100 μονάδες) προδιαγράφοντας ευνοϊκότερες συνθήκες στην κυπριακή οικονομία.³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ

Η ταυτόχρονη βελτίωση του οικονομικού κλίματος στο λιανικό εμπόριο, κατασκευές και μεταποίηση σε συνδυασμό με οριακή υποχώρηση του κλίματος στους καταναλωτές και στις υπηρεσίες είχε ως αποτέλεσμα τη στασιμότητα του ΔΟΣ τον Ιούνιο. Αν και ο δείκτης εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες τον Ιούνιο μειώθηκε λιγότερο από ½ μονάδα, η συμβολή του στο ΔΟΣ είναι μεγάλη λόγω του σημαντικού μεγέθους του συγκεκριμένου τομέα (Διάγραμμα 2).

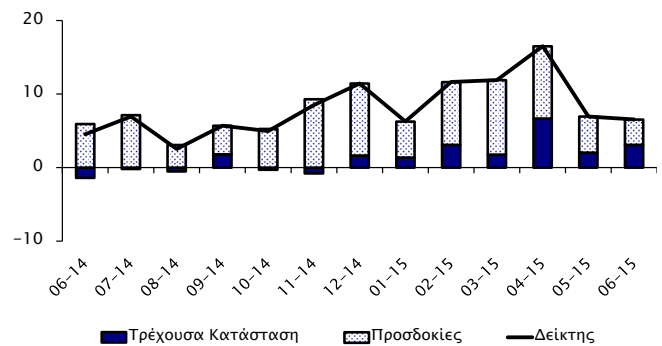
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε σταθερό αφού οι προσδοκίες επιδεινώθηκαν περίπου στον ίδιο βαθμό που καλυτέρευσε η τρέχουσα κατάσταση (Διάγραμμα 3). Συγκριτικά με τον Μάιο, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν θετικά την οικονομική κατάσταση της επιχείρησής τους το τελευταίο

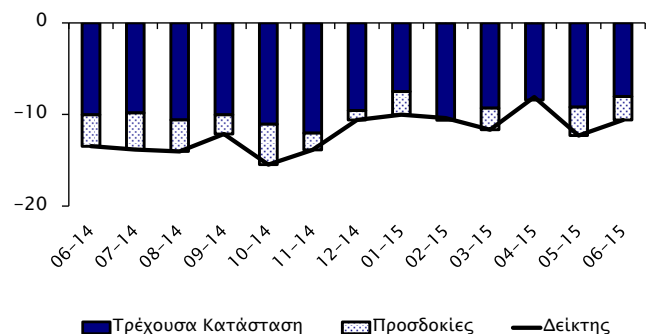
τρίμηνο, ωστόσο περισσότερες δήλωσαν πως η ζήτησή τους κατά τους τελευταίους τρεις μήνες έχει μειωθεί. Τον Ιούνιο λιγότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον περασμένο μήνα εκτιμούν ότι ο κύκλος εργασιών τους το επόμενο τρίμηνο θα αυξηθεί. Επιπλέον, τον Ιούνιο μεγαλύτερο ποσοστό ερωτηθέντων απάντησαν ότι έχουν αυξήσει το προσωπικό τους το τελευταίο τρίμηνο και παράλληλα περισσότεροι απ' ό,τι τον Μάιο εκτιμούν ότι θα αυξήσουν την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες. Συγκριτικά με τον Μάιο, περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι προγραμματίζουν μειώσεις στις τιμές τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα καλυτέρευσε οριακά λόγω μικρής βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 4). Σε σύγκριση με τον Μάιο, λιγότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μειώσεις στις πωλήσεις τους το τελευταίο τρίμηνο, ενώ οι αξιολογήσεις τους για τα τρέχοντα αποθέματα τους τελευταίους πέντε μήνες δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερες μεταβολές, υποδηλώνοντας σταθεροποίηση σε κανονικά επίπεδα για την εποχή. Τον Ιούνιο ελαφρώς λιγότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον περασμένο μήνα απάντησαν ότι αναμένουν μείωση της δραστηριότητάς τους, ενώ οι εκτιμήσεις τους για τις παραγγελίες σε προμηθευτές κατά τους επόμενους τρεις μήνες παρέμειναν στα ίδια αρνητικά επίπεδα του Μαΐου.

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2015 οι τιμές του ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου των στοιχείων που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Α.Ε.Π. ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ, 1ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2015", Στατιστική Υπηρεσία 09/06/15).

Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, οριακά λιγότερες επιχειρήσεις προγραμματίζουν αύξηση στην απασχόληση, ενώ οι προθέσεις για αύξηση των τιμών τους επόμενους μήνες, που καταγράφηκαν αρχικά τον Απρίλιο, φαίνεται να παραμένουν. (Πίνακας 1).

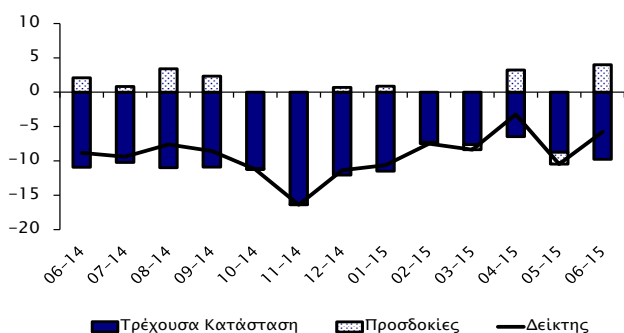
Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα καλυτέρευσε λόγω βελτίωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 5). Τον Ιούνιο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) σημείωσαν μικρή επιδείνωση, ενώ οι αξιολογήσεις για την οικοδομική τους δραστηριότητα παρέμειναν στα αρνητικά επίπεδα των προηγούμενων μηνών. Συγκριτικά με τον Μάιο, λιγότερες επιχειρήσεις σχεδιάζουν μειώσεις στην απασχόληση και στις τιμές πώλησης κατά τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε βελτίωση λόγω καλυτέρευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6). Τον Ιούνιο οι αξιολογήσεις σχετικά με την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου και τις παραγγελίες για εξαγωγές καταγράφηκαν αρνητικότερες από ό,τι τον Μάιο. Αντίθετα, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τις συνολικές παραγγελίες καθώς και οι εκτιμήσεις τους για την παραγωγή και την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες σημείωσαν βελτίωση. Τον Ιούνιο λιγότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι τα τρέχοντα αποθέματα των τελικών προϊόντων τους είναι κάτω από το κανονικό, ενώ περισσότερες δήλωσαν ότι οι τιμές πώλησής τους το επόμενο τρίμηνο θα αυξηθούν (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Ιούνιο επιδεινώθηκε ελαφρώς συγκριτικά με τον Μάιο. Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου τους τελευταίους 12 μήνες βελτιώθηκαν. Οι απαντήσεις τους για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους κατά τους τελευταίους 12 μήνες καθώς και οι προσδοκίες τους για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου τους επόμενους 12 μήνες καταγράφηκαν περισσότερο αρνητικές. Ωστόσο, τον Ιούνιο το ποσοστό των ερωτηθέντων που αναμένει περαιτέρω αύξηση στον αριθμό των ανέργων τους επόμενους 12 μήνες έχει μειωθεί ελαφρώς (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Συγκριτικά με τον Μάιο, περισσότεροι καταναλωτές παρατήρησαν μειώσεις στις τιμές τους τελευταίους 12 μήνες και ταυτόχρονα περισσότεροι αναμένουν ότι οι τιμές τους επόμενους 12 μήνες θα μειωθούν. Τον Ιούνιο λιγότεροι καταναλωτές θεωρούν την τρέχουσα περίοδο ως ακατάλληλη για μεγάλες αγορές. Περισσότεροι καταναλωτές σε σχέση με τον Μάιο χαρακτηρίζουν την τρέχουσα περίοδο ως ακατάλληλη για αποταμίευση και ταυτόχρονα η πλειοψηφία των ερωτηθέντων συνεχίζει να θεωρεί ότι το ενδεχόμενο αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες είναι πολύ απομακρυσμένο.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Ιούνιο 2015 δεν παρουσίασε μεταβολή από το επίπεδο που καταγράφηκε τον Μάιο 2015. Αυτό οφείλεται κυρίως σε επιδείνωση του κλίματος μεταξύ των καταναλωτών και σε ταυτόχρονη άνοδο του οικονομικού κλίματος στο λιανικό εμπόριο, στις κατασκευές και στη μεταποίηση. Η υποχώρηση του κλίματος μεταξύ των καταναλωτών προέρχεται κυρίως από τις πιο απαισιόδοξες εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου και των νοικοκυριών τους επόμενους 12 μήνες. Το λιγότερο αρνητικό κλίμα στο λιανικό εμπόριο σχετίζεται περισσότερο με την τρέχουσα κατάσταση, ενώ στις κατασκευές και στη μεταποίηση οφείλεται κυρίως στις προσδοκίες για τη δραστηριότητα τους επόμενους μήνες.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2014								2015					
	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	10 1.4	102.3	101.0	101.2	100.7	103.3	105.5	103.0	103.9	103.7	107.7	104.2	104.2	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	5	7	3	6	5	9	11	6	12	12	17	7	7	
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-4	0	-7	0	-3	-6	1	-1	6	1	9	2	8	
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	0	-1	5	6	2	3	4	5	3	5	11	4	2	
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	18	21	9	12	16	28	29	15	26	30	30	15	10	
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-1	2	-7	10	5	0	4	1	3	3	1	1	6	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-3	4	1	7	1	6	3	-1	8	4	8	1	4	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-6	-13	-8	-5	-8	-12	-14	-12	-14	-21	-11	-6	-9	
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-13	-14	-14	-12	-15	-14	-11	-10	-10	-12	-8	-12	-11	
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-32	-29	-38	-34	-35	-34	-31	-29	-33	-29	-26	-27	-24	
Τρέχοντα αποθέματα ³	-2	0	-6	-4	-2	2	-2	-7	-1	-1	-1	0	0	
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-10	-12	-10	-6	-13	-6	-3	-8	1	-7	1	-9	-8	
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-21	-29	-24	-20	-27	-26	-24	-23	-20	-19	-16	-23	-23	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-3	-6	-5	-3	-1	-4	0	1	-3	1	0	1	-2	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-7	-1	-17	-16	-8	-11	-13	-17	-2	-3	9	10	10	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-47	-50	-45	-47	-52	-49	-50	-45	-49	-44	-43	-48	-45	
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-42	-35	-49	-43	-44	-40	-30	-25	-25	-28	-23	-32	-20	
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-84	-86	-85	-86	-87	-90	-91	-86	-86	-81	-86	-86	-87	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-11	-15	-5	-9	-17	-8	-9	-3	-12	-7	1	-11	-2	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-27	-15	-25	-24	-24	-16	-13	-10	-14	-27	-14	-25	-20	
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-9	-9	-8	-9	-11	-16	-11	-11	-8	-8	-3	-10	-6	
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-6	-3	-1	-9	-21	-20	-22	-14	-8	-14	-5	-8	-24	
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-42	-47	-43	-47	-49	-61	-53	-53	-44	-49	-44	-49	-46	
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-36	-57	-38	-41	-25	-41	-37	-38	-27	-32	-19	-28	-31	
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-10	-16	-10	-15	-15	-12	-17	-18	-22	-26	-24	-22	-17	
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	6	3	10	7	0	0	2	3	-1	-2	10	-5	12	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	6	-3	-11	-4	-7	-5	0	0	-4	-1	-1	-1	3	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-3	-1	4	-5	1	2	3	1	0	-2	6	-3	5	
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ														
Δείκτης ²	-28	-28	-27	-31	-30	-24	-20	-25	-30	-32	-22	-18	-19	
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-44	-41	-39	-38	-42	-41	-35	-34	-34	-31	-31	-27	-28	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-19	-12	-12	-12	-16	-14	-5	-11	-14	-19	-8	-7	-10	
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-56	-46	-46	-45	-51	-43	-37	-37	-40	-41	-35	-30	-26	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-12	-13	-10	-16	-15	-9	1	-9	-23	-26	-8	-2	-5	
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-12	-12	-16	-19	-16	-14	-23	-28	-38	-14	-12	-2	-7	
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-15	-14	-26	-30	-18	-20	-33	-43	-37	-26	-18	-6	-13	
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3, 4}	27	25	29	35	26	21	22	29	24	24	22	13	11	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-50	-45	-48	-43	-47	-43	-40	-48	-38	-42	-39	-43	-38	
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-64	-50	-56	-53	-53	-48	-46	-52	-51	-45	-45	-41	-40	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-35	-32	-33	-33	-38	-34	-24	-31	-29	-32	-24	-25	-30	
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-54	-61	-57	-60	-63	-53	-55	-52	-58	-59	-50	-52	-52	
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	-3	-4	-4	-1	-7	-1	0	-2	1	-1	3	3	1	

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

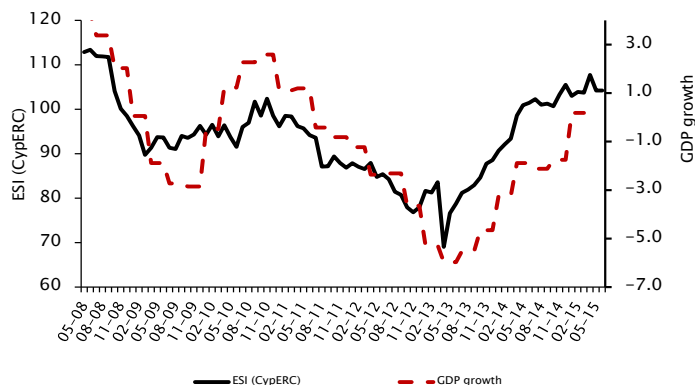
² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

June 2015

Figure 1: Economic Sentiment Indicator (ESI CypERC) and GDP growth

Note: The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator constructed by the Economics Research Centre (ESI CypERC) reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.

Figure 2: Decomposition of the change in ESI (CypERC)

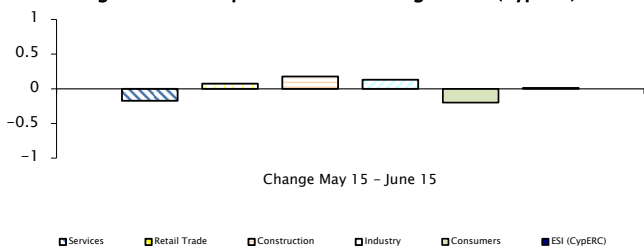

Figure 5: Construction Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

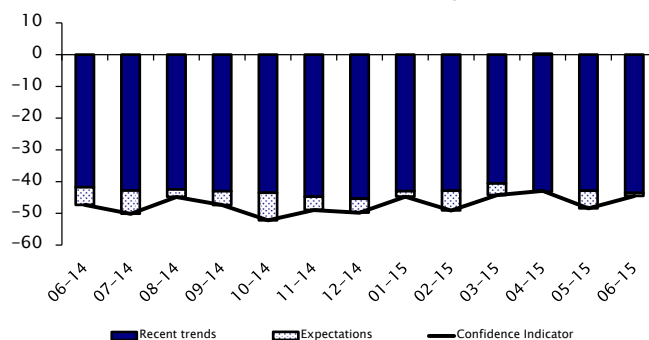

Figure 3: Services Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

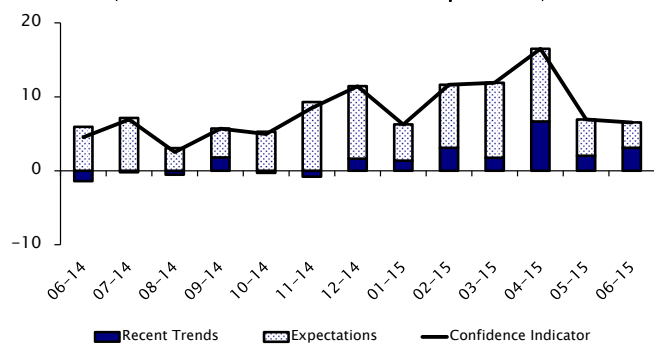

Figure 6: Industrial Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

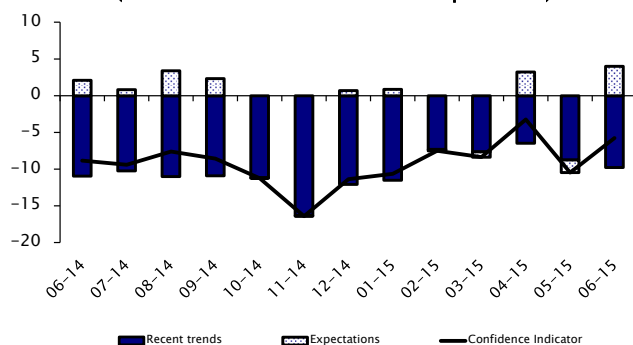

Figure 4: Retail Trade Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

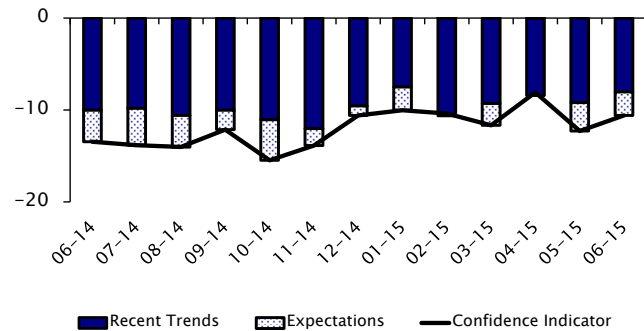
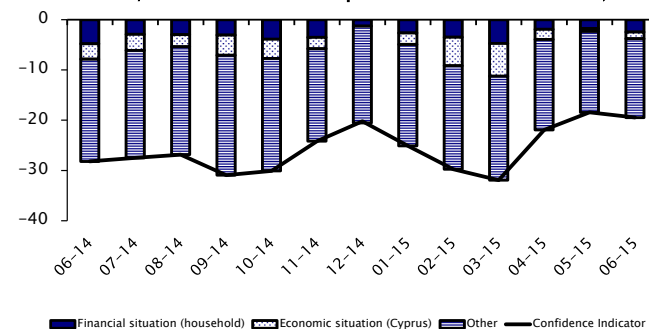

Figure 7: Consumer Confidence Indicator (contribution of financial/economic situation expectations and other factors)

Note: Other factors include unemployment expectations and savings intentions.

Table 1: Difference between the percentage of positive and negative responses (balance)¹ and ESI (CypERC)

Month	2014							2015					
	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR (ESI CypERC)²	101.4	102.3	101.0	101.2	100.7	103.3	105.5	103.0	103.9	103.7	107.7	104.2	104.2
SERVICES													
Services Confidence Indicator ³	5	7	3	6	5	9	11	6	12	12	17	7	7
Business situation, past 3 months ⁴	-4	0	-7	0	-3	-6	1	-1	6	1	9	2	8
Turnover (demand), past 3 months ⁴	0	-1	5	6	2	3	4	5	3	5	11	4	2
Expected turnover (demand), next 3 months ⁴	18	21	9	12	16	28	29	15	26	30	30	15	10
Employment, past 3 months	-1	2	-7	10	5	0	4	1	3	3	1	1	6
Expected employment, next 3 months	-3	4	1	7	1	6	3	-1	8	4	8	1	4
Expected selling prices, next 3 months	-6	-13	-8	-5	-8	-12	-14	-12	-14	-21	-11	-6	-9
RETAIL TRADE													
Retail Trade Confidence Indicator ³	-13	-14	-14	-12	-15	-14	-11	-10	-10	-12	-8	-12	-11
Business activity (sales), past 3 months ⁴	-32	-29	-38	-34	-35	-34	-31	-29	-33	-29	-26	-27	-24
Stock of goods ⁴	-2	0	-6	-4	-2	2	-2	-7	-1	-1	-1	0	0
Expected business activity (sales), next 3 months ⁴	-10	-12	-10	-6	-13	-6	-3	-8	1	-7	1	-9	-8
Orders placed with suppliers, next 3 months	-21	-29	-24	-20	-27	-26	-24	-23	-20	-19	-16	-23	-23
Expected employment, next 3 months	-3	-6	-5	-3	-1	-4	0	1	-3	1	0	1	-2
Expected selling prices, next 3 months	-7	-1	-17	-16	-8	-11	-13	-17	-2	-3	9	10	10
CONSTRUCTION													
Construction Confidence Indicator ³	-47	-50	-45	-47	-52	-49	-50	-45	-49	-44	-43	-48	-45
Building activity, past 3 months	-42	-35	-49	-43	-44	-40	-30	-25	-25	-28	-23	-32	-20
Current overall order books ⁴	-84	-86	-85	-86	-87	-90	-91	-86	-86	-81	-86	-86	-87
Expected employment, next 3 months ⁴	-11	-15	-5	-9	-17	-8	-9	-3	-12	-7	1	-11	-2
Expected selling prices, next 3 months	-27	-15	-25	-24	-24	-16	-13	-10	-14	-27	-14	-25	-20
INDUSTRY													
Industrial Confidence Indicator ³	-9	-9	-8	-9	-11	-16	-11	-11	-8	-8	-3	-10	-6
Production, past 3 months	-6	-3	-1	-9	-21	-20	-22	-14	-8	-14	-5	-8	-24
Current overall order books ⁴	-42	-47	-43	-47	-49	-61	-53	-53	-44	-49	-44	-49	-46
Current export order books	-36	-57	-38	-41	-25	-41	-37	-38	-27	-32	-19	-28	-31
Stock of finished products ⁴	-10	-16	-10	-15	-15	-12	-17	-18	-22	-26	-24	-22	-17
Expected production, next 3 months ⁴	6	3	10	7	0	0	2	3	-1	-2	10	-5	12
Expected employment, next 3 months ⁵	6	-3	-11	-4	-7	-5	0	0	-4	-1	-1	-1	3
Expected selling prices, next 3 months	-3	-1	4	-5	1	2	3	1	0	-2	6	-3	5
CONSUMERS													
Consumer Confidence Indicator ³	-28	-28	-27	-31	-30	-24	-20	-25	-30	-32	-22	-18	-19
Financial situation of household, past 12 months	-44	-41	-39	-38	-42	-41	-35	-34	-34	-31	-31	-27	-28
Expected financial situation of household, next 12 months ⁴	-19	-12	-12	-12	-16	-14	-5	-11	-14	-19	-8	-7	-10
General economic situation in Cyprus, past 12 months	-56	-46	-46	-45	-51	-43	-37	-37	-40	-41	-35	-30	-26
Expected general economic situation in Cyprus, next 12 months ⁴	-12	-13	-10	-16	-15	-9	1	-9	-23	-26	-8	-2	-5
Consumer prices, past 12 months	-12	-12	-16	-19	-16	-14	-23	-28	-38	-14	-12	-2	-7
Expected consumer prices, next 12 months	-15	-14	-26	-30	-18	-20	-33	-43	-37	-26	-18	-6	-13
Expected unemployment in Cyprus, next 12 months ^{4,5}	27	25	29	35	26	21	22	29	24	24	22	13	11
Major purchases at present	-50	-45	-48	-43	-47	-43	-40	-48	-38	-42	-39	-43	-38
Major purchases intentions, next 12 months	-64	-50	-56	-53	-53	-48	-46	-52	-51	-45	-45	-41	-40
Savings at present	-35	-32	-33	-33	-38	-34	-24	-31	-29	-32	-24	-25	-30
Savings intentions, next 12 months ⁴	-54	-61	-57	-60	-63	-53	-55	-52	-58	-59	-50	-52	-52
Statement on the current financial condition of household	-3	-4	-4	-1	-7	-1	0	-2	1	-1	3	3	1

Notes:

- ¹ Positive responses refer to increase/improvement/ above normal/very or fairly likely, while the opposite holds for negative responses. Data are seasonally adjusted.
- ² The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.
- ³ The calculation of the confidence (composite) indicator is described in http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.
- ⁴ The responses to this question are used in the calculation of the confidence (composite) indicator for each survey.
- ⁵ Following a suggestion by the European Commission, the responses to this question are not adjusted for seasonality.

Since May 2008 the Economics Research Centre, in collaboration with RAI Consultants Ltd, have been conducting the Business and Consumer Surveys in Cyprus, as part of the Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. The programme is co-financed by the European Commission.